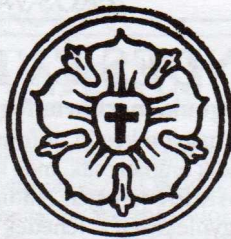

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

76. ÉVFOLYAM

2006 JÚNIUS

No. 3 (358), Vol. 76, June 2006, USPS 178-560 3. SZÁM

NÉHÁNY GONDOLAT AZ EGYHÁZRÓL

Egyéni életünkre nézve is fontos, hogy minél inkább tisztában legyünk önmagunkkal. De legalább ennyire fontos, hogy helyesen értsük a nép, a nemzet, a haza fogalmát. Továbbá létezik, él az a közösség, amelyről oly sok jót és rosszat hallunk, melynek tagjaiként sok áldás és olykor bizony szomorúság is ér. Ez a közösség az

HISZEM AZ EGYETEMES ANYASZENTEGYHÁZAT

A Szentlélek létrehozza és megszenteli a keresztyének közösségét. Az Egyház mint keresztyén gyülekezet a megkegyelmezett bűnösök közössége, amely közösség bízik Istenben, és ahol a Szentlélek hitet és szeretetet ébreszt az emberekben.

Az Egyházat születése óta Krisztus testének nevezték. Ez a test élő egészet alkot, amelynek Krisztus a feje, és amelynek tagjává a Kereszttség által válhatunk. Bár különbözőek vagyunk, közös a hitünk, amely Krisztushoz és egymáshoz köt minket. Az Egyház megjeleníthető az édesanya képével is, amely hordoz bennünket és gondunkat viseli.

Isten Igéje, a Kereszttség, és az Úrvacsora az Egyház látható jelei. Ezeket kegyelmi eszközöknek is mondjuk, mert a Szentlélek ezeket használja fel, hogy közvetítse számunkra az Atya kegyelmét. Krisztus akaratából az Egyház embereket hív el és szentel fel, hogy azok hirdessék az Igét és kiszolgáltassák a Szentségeket.

Isten Igéjével megvizsgál bennünket és kegyelmez nekünk. Minden keresztyén ember közös feladata, hogy az egész világ számára bizonyosságot tegyen a Krisztusról szóló evangéliumról. *Finnkáté*

Egyház. Most hát önmagunkról, Krisztus népének közösségéről, az Egyházzal gondolkodunk — keresztyén szemmel. Először két gyakori félreértést tisztázunk. Mindkettő az Egyházon kívül élők véleménye.

Az első a szociológiai megközelítés, amely szerint az Egyház egyike azoknak az egyesületeknek, melyekben az emberek valamilyen közös cél elérése érdekében önként társulnak. Ezek egyikeként nem egyéb, mint műveltséget terjesztő, erkölcsöt nemesítő, humanitárius intézmény. Az Egyházat ezzel szemben nem emberek találták ki, nem emberi szándék hozta létre, hanem a Szentháromság Istennek, különösképpen a Szentléleknek a műve és műhelye ebben a világban. Tagjai nem emberi indíttatásból, például jószándékból lesznek keresztyénné, hanem Isten teremti és erősíti szívükben, értelmükben a hitet és közöttük a közösséget.

A másik félreértés az, hogy köznapi szóhasználatunkban "egyházak"-ról beszél: buddhista, mormon, mohamedán, stb. Pedig valójában csak a Krisztuson keresztül Istenben hívők közössége tekinthető annak. Márkás termékek neve mellett mindig ott a körbe írt "R" betű, jelezve: *Registered Trade Mark*, azaz bejegyzett, jogvédett termék. Ha bárki más hasonlót gyárt és a védett márkanevvel illeti, hamisítványt készít. Hasonlóképpen védettnek tekintendő a Egyház szó is, melyet csak a keresztyének közössége használhat önmagára. A többi vallás nem Krisztus-hívő — tehát nem egyház. Beszélnek a keresztyénségen belül is egyházakról: katolikus, evangélikus, református, stb. Valójában ez egy, de több részből (felekezetből vagy egyháztestből) áll. Ezért kezdhetjük mint tulajdonnevet nagybetűvel.

Ez a szó nyelvünkben az "id-ház" ki-

fejezésből alakult, jelentése: az üdvösség háza. Ez a ház szilárd alapra épül, de nem Péter apostolra, hanem a Krisztus-hitnek arra a kősziklájára, amelyet ott és akkor Péter személye képviselt, de egyáltalán nincs az ő személyéhez (és utódaihoz) kötve. Pál és János apostolra például nem kisebb hivatást bízott Krisztus, mint Péterre.

Az Egyház Krisztus teste. Ugyanazon hit által lehetünk egyszerre Krisztus és az Egyház tagjává. Akik valóban Krisztushoz — és egyúttal az Ő Egyházához — tartoznak, bármi egyéb emberi különbözőség is legyen közöttük, Krisztusban mindannyian egyetértenek.

A keresztyén Egyháznak van bizonyos intézményes szervezettsége a jó rend érdekében, mert e világban élő közösség. S mivel nem e világból él, elsősorban nem emberi vezetőre figyel, hanem az élő Jézusra. Sokkal inkább lelki közösség, éppen ezért alapvetően más a rendje, irányultsága, mint bármely más emberi közösségé.

Az Egyház szent, nem azért mert tagjai büntelnek, hanem azért mert Krisztusban bíznak. Isten Szentlelke működik benne, összeköti a hívőket Krisztussal és egymással.

Az Egyház apostoli, mert az apostolok tanúságtételén: az eredeti, tiszta evangéliumon tájékozódik, ahhoz méri életét és hitét.

Az Egyház az úton lévők közössége. Közös Úr, közös út, közös cél. Ennyi legyen az ökumené, nem több és nem is kevesebb. Egy, ami szükséges... mondta Krisztus Urunk önmagáról.

Ez az Egyház nem eszmény, nem vágyalom, hanem valóság ebben a földi világban. Akkor is igaz ez, ha sok minden, amit látunk és tapasztalunk, ellene mond ennek. Bizony lelki ott-hont, élő, éltető közösséget ad Krisztussal és egymással.

Kovács László ev. lelkész (Dunakeszi) - h.m.

CSENDES ÉVFORDULÓ

“Szeret az Úr, azért nincs végünk, mert nem fogyott el irlalma” (Jeremiás Sirlamai 3:22).

Ezt a jeremiási igehelyet választottuk az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia (AMEK) 31. biennális közgyűlése, s ezzel együtt a 2005/2007-es ügyvezetési időszak jelmondatául. Az ige önmagában hordja azt az értelmezést, hogy Isten kegyelméből munkálkodunk és csakis az Ő kegyelme, szeretete az, ami még megtart, azokban az időkben, melyekben az északamerikai magyar evangélikusság hatalmas szóróvanná, szétszórátottsággá válásának és felszívódásának a valóságával szembe-sülünk.

Ebben az “állapotban”, május 4-ével ér-tünk az AMEK létezésének a 65. évfordu-lójához. Többféle tényező is közrejátszott abban, hogy tulajdonképpen meg is fe-ledkezzünk erről az évfordulóról, illetve, hogy annak látványos megünnepléséről le kellett mondanunk. De az évforduló mégis csak évforduló marad.

1941. május 4-én Clevelandban gyüle-keztek össze az akkori magyar ev. lelké-szek, talán tizenhatan is, és az akkori, talán tucatnyi magy. ev. gyülekezet világi kép-viselője, hogy megalakítsák az AMEK-et, mint az északamerikai magyar evangélikus gyülekezetek és lelkészek összefogó szer-vét. Ezen a clevelandi gyűlésen jelenvolt az akkori egyetemes egyház, a “United Lutheran Church in America” egyetemes elnöke is, Ft. Knobel Frederick Hermann, aki főpapi áldását adta a megalakult ma-gyar szervezetre. A “Lutheran” c. országos ev. lap oldalas cikkben ismertette az AMEK megalakulását.

Az AMEK első főesperes elnökéül a bethlehemi Szent János Vend-Magyar Egyházközség lelkészét, Nt. dr. Stiegler Ernőt választották meg. (Itt kell megjegyezni, hogy a közgyűlés nem volt mege-légedve azzal, hogy a Konferenciának “csupán” elnöke lett volna, mivel azzal érveltek, hogy ez egyházi szervezet. Ezért a közgyűlés az elnököt főesperesi rangra emelte.)

Az is a történésekhez tartozik, hogy a Konferencia létrehívása talán a harmadik nekirugaszkodás volt az északamerikai magyar evangélikusok összefogására. A “United Lutheran Church in America” történetét feldolgozó terjedelmes könyv megemlíti, hogy 1920-ban a hazai ev. egy-házzal való megegyezéssel Magyar Konfe-rencia alakult. Ennek az alakulásnak az lehetett a sorsa, mint az 1931-ben létesült Luther Szövetségnek is, hogy a kezdetek után néhány éven belül lelehadt a lelke-sedés, elsorvad a köztevékenység. Így az 1941-es alakulásra nagy szükség volt, s az alapítók maradandót is alkottak. Igaz, saj-

nos nagyon későn, jóformán a huszonne-gyedik órában csak, meg kellett változtatni az AMEK jellegét. Addig csak lelkészek és gyülekezetek lehettek tagok, azonban 1993-tól, amikor már gyülekezeteink több-ségének a felszívódásán/megszűnésén kel-lett lamentálnunk, megnyílt a lehetőség vi-lági személyek egyéni bekapcsolódására is. Jóllehet ekkor már nagyobb számban a szétszóródott magyar evangélikus hiveket, jobbára időseket, így sem lehetett elérni vagy beszervezni.

Közbevetőleg említést kell tenni az északamerikai egyházszervezetről. 1988-ig annak az ev. egyháznak a szervezete, aho-vá a magy. ev. lelkészek és gyülekezetek tartoztak, kiterjedt Kanadára és az USA-ra is, bár a szervezet több változáson ment keresztül. 1988-tól mind a kanadaiak, mind az USA-beli önkéntes egyháztestet alakítottak. Ekkor az AMEK csak az USA-ban került hivatalos bejegyzésre, noha Kanadában is elismerik illetékességét.

A kanadai és USA-beli északamerikai magyar evangélikusság összefogásának az egyik eszköze a kétévenkénti közgyűlések voltak, melyek kapcsán még a hetvenes években is ún. csendes napokat is tartottak valamelyik egyházi üdülőtelepen. Áldott alkalmak voltak ezek. A másik eszköz pe-dig az AMEK kiadásában megjelenő “Erős Vár” c. lap, mely havilapnak indult, de 1973-tól csak kéthavonként ér el az olva-sókhoz. Az “Erős Vár” 1931-ben jegyezte első évfolyamát a Luther Szövetség égisze alatt. Első szerkesztője Nt. Rettmann Far-kas pittsburghi lelkész volt. 1941-től az AMEK vállalta a kiadás felelősségét. Ez a lap ma is buzgón igyekszik rendeltetésé-nek: a hitmélyítésnek, a kapcsolattápolás-nak, s a tájékoztatásnak megfelelni, nagy-jából felényi példányszámban, mint az 1960-as csúcsidőkben, amikor egyes szá-mok meghaladták az 1200 példányt is. (Két, majdhogy elröngyölődött számon ki-vül semmi közelebbit nem tudunk az 1916-ban dátumozott “Harangzó” c. lapról, me-lyet Nt. dr. Stiegler Ernő szerkesztett, s mely, mivel magyar nyelven jelent meg, az USA kormány cenzurájának volt kitéve.)

A még meglévő három magyarszolgálatú gyülekezet mellett — Első Magyar Evan-gélikus Egyház, Cleveland; Magyar Ágos-tai Hitvallású Evangélikus Egyház, Toron-to; Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Egyház, Cleveland, melyek fennmaradásuk és szolgálatuk kihívásaival küszködnek — az AMEK szervezete a szóróvanná felé kap hangsúlyt és egyéb vonatkozásokban kép-viselő az északamerikai magyar evangé-likusságot. Az egyik feladata, hogy be-

vonja a “tengerentúlt” a magyar világevan-gélikusság tudatkörébe, mely négy össze-tevőből áll: a hazai evangélikusság, az el-szakított országrészek magyar evangéli-kussága, a nyugateurópai magyar evangé-likusság, s a tengerentúliak. Ezek közül minden tekintetben a “legtávolabbiak” az észak- és délamerikai, meg az ausztráliai magyar ev. közösségek. Ilyen globális ösz-szefogás céljára alakult 2002-ben a Ma-gyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete (METT), melynek az AMEK is alapítótá-gja. Feltételezhető, hogy a METT-et leváltó, budapesti tervezésű, s októberre megvaló-sítandó “világszervezetben” a tengerentúli-ak, ha későn is, nagyobb figyelmet kapnak.

Az AMEK-et, továbbá, két Amerikában létesített ösztöndíj kezelésébe vonták be. A Fuchs Ösztöndíj 1992-ben vált aktívává, s azóta husszor adták ki tizenhét magyar ev. lelkészhallgató részére, a csikágói “Lu-theran School of Theology” intézetben va-ló egy-egy éves tanulásra. Az ösztöndíjasok Erdélyből, Horvátországból, a Felvidékről, az USA-ból, és tizenhat esetben Magyar-országról érkeztek ide. 2005-tel pedig a Blaho-Miller Ösztöndíj került érvényesí-tésre. Ez is egy-egy évre szóló teljes ösz-töndíj az ohio-kolumbuszi “Trinity Luth-eran Seminary” intézetnél. Ide eddig a bu-dapesti Evangélikus Hittudományi Egye-tem három hallgatóját hagytuk jóvá.

Csendes hát a jubileumi emlékezés. De, bár pontos adatok hiányában, hadd emlí-tsük meg tisztelettel és nagyrabecsüléssel az elődöket, előbb az AMEK főesperes el-nökeket: Nt. dr. Stiegler Ernő (1941-1949?), Nt. dr. Leffler Andor (1949?-1954), Nt. D. Brachna Gábor (1954-1995), majd az “E-rős Vár” szerkesztőit: Nt. Rettmann Farkas (1931-1943?), Nt. Markovits Pál (1943?-1952?), Nt. Brachna Gábor (1952?-1957), Nt. dr. Gerő László (1957-1962), Nt. Ju-hász Imre (1962-1990). Bár más tisztség-viselőkre is tisztelettel gondolunk, róluk i-gazán nincsenek megfelelő adataink.

Megköszönjük a mindenható Istennek, hogy a nagy ki- ill. bevándorlások idején az AMEK és elődszervezetei útján szolgál-hattuk idetelepedett magyar ev. hittestvé-reinket, s ezt a szolgálatot gyülekezetekben is végezhetjük még. Mindez az Ő nagy szeretetét és irlalmát bizonyítja. Ezért, hálát adva az eddigi 65 évért, a prófétával együtt valljuk: “. . . azért nincs végünk, mert nem fogyott el irlalma.” Legyen Övé a dicsőség, mienk pedig a megbocsátás mindazért, amit elmulasztottunk.

Bernhardt Béla, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia főesperes elnöke.

A SZENTLÉLEK A MEGÚJULÁS LELKE

Olvasd: Apostolok Cselekedetei 2:1-21.

Pünkösöd ünnepe megújuló alkalom, hogy élménnyé legyen számunkra is a tanítványok szinte kimondhatatlanul nagy öröme, amint kitöltetett rajtuk a Szentlélek. El sem képzelhetjük az Írásba foglalt történelmi eseményt, a tanítványok várakozását és reményességét, hogy megváltó uruk ígérete és biztatása beteljesedjék. Mert ígéretét hagyta nekik, amikor fölül a mennybe ment, meghatározva egyben szolgálatuk mikéntjét is. Arról volt szó, hogy várják a Szentlélek rájuk való kiadását, s aztán feszüljenek neki missziói kötelességüknek, hogy hirdessék Isten országát, az ehhez vezető drága evangéliumot Jeruzsálemtől kezdve a földkerekség legvégső határáig. S ez a Szentlélek-ígéret, ez a missziói parancs nem elszigetelt, csak a tizenkét tanítványra korlátolt kijelentés, hanem attól az első pünkösdtől ígérethez és parancsá vált minden nemzedék számára, egészen a világ végezetéig.

Nem volt könnyű ennek a jézusi búcsúszónak a megértése, hiszen a tanítványokkal együtt mi is kutatnánk a jeleket, sőt követeljük és találgatjuk is azokat, hogy mikor következnek be Isten országának látható kibontakozása; sokan ezzel töltik, ezzel feccsereleik el idejüket. Nem arról van szó, hogy Jézus nem mutatott volna rá bizonyos megnyilvánulásokra, amelyek Isten országának közelségét jeleznék, de óva óv mindenkit attól, hogy a jelek magyarázásának a labirintusába keveredjék, mert akkor talán nem marad idő, nem jut alkalom a tanítványság missziós vonatkozású megélésére. Nem a jelek az evangélium, az örömhír, hanem Jézus Krisztusról, az Ő megváltói művéről kell tanúságot tenni, s abban kell tanúság gyanánt élni.

Mindenidők tanítványainak ezt kell megszívlelni és ekként kell szólni a bennünk lévő drága örömről, hogy aztán mások is megnyerjék ezt a lelki örömet és éljenek békességben a még rejtett, de mégis jelenvaló Isten-országban. Nem elutasításról van szó, amikor Jézus úgy válaszol tanítványai kérdésére, hogy az Isten országának eljövetele ideje nem rájuk tartozik. Inkább arra mutat rá, s ezt tette nyilvános fellépése kezdetén már, hogy magára mutasson és kijelentse, elközelget az Isten országa, s hogy az Isten országa bennetek van. Ahhoz, hogy ezt megértsék és aszerint végezzék szolgálatukat, s mindez ránk vonatkozó érvényül is, szükség volt a Szentlélek kitöltetésére, amelynek megtörténtéről a fentebb jelzett igazságból

tájékozódunk.

Szélnek hatalmas zúgása, kettős lángnyelvek: soha nem tapasztalt csodák! Így jelent meg a Szentlélek az apostoloknak. Akik hallgatták őket, megértettek mindent, amit mondtak, ki-ki a maga nyelvén. Tudjuk, Péter apostol ígéhirdetésére háromezren keresztkedtek meg. Megszületett az Egyház. Pünkösöd az Egyház születésének az ünnepe is. Ide nyúlnak vissza a keresztyén gyülekezetek gyökerei, ide a Szentlélek munkájához Eszünkbe jut a nagyszerű párbeszéd Jézus és Nikodémusz között (János 3:1-12) az újjászületés vonatkozásában. Jézus szóhasználatára szerint csak később jutunk arra a hitre, hogy újjászületésünk Isten rendkívüli csodája. Mert Ő az, Aki belénk költözik nem is észlelt pillanatban, de alkalmasint rögzíthető történetben, amikor már csecsemőként ránk csurran a Keresztség szentségének a vize. Itt már nem tűz és viharoként kelő szél, hanem az Ige és a Víz, amely utat nyit a Szentléleknek, hogy szállást vegyen nálunk, munkálja bennünk a tanítványságot, és megfelelő időben szolgálatba, munkába álljunk, ki-ki a maga helyén és környezetében, megélve és adott esetekben hitvalló szavakba öntve a tanítványság mivoltát ebben az Istentől egyre jobban elidegenedő világban.

Nehogy azt higyjük, hogy a Tizenkettőnek könnyű dolga lett volna. Átmentek ők nehéz próbákon, szenvedéseken, sőt a halálon is, hogy teljesítsék a rájuk bízottakat. A Szentlélek ugyan bátorra tette őket, felidézve bennük a Jézusnál hallottakat és tapasztaltakat, de maguknak kellett így szembenézniük a világgal, amely a maga önösségében nem is fogadta vagy fogadja szívesen, ha neki evangéliumot hirdetnek, olyan evangéliumot, amely megnevezi és megítéli a bűnt, s csak aztán teszi nyilvánvalóvá a megváltás útját és módját, hogy az ingyenvaló kegyelemből válik valósággá.

Csodáljuk, ha ezért, s ahogy szóltak, az akkoriakat édesbortól megrészegetettnek tartották, s csodáljuk, ha a modern felfogások és elbitangolt erkölcsök embere megmosolyogja, sőt ki is gúnyolja azokat, akik Isten mércéjéről beszélve hívnak megtérésre, olyan megtérésre, amelynek nem lehet rögzíteni kezdeti dátumát, s nem abban reked meg, hanem tart, ahogy erről Luther beszél, az egész életen át. A Szentlélek így szül újjá az Ige és a Víz szövetségében, hogy ez a születési esemény folyamatos és tart halálunk órájáig. S hogy el ne

lankadjunk, kapjuk hozzá új meg új biztatásra megint az Igébe foglalt Kenyeret és Bort, Jézus testének és vérének a valóságát. amit Ő megbocsátásul és életül rendelt, de amiről a Szentlélek adja a felismerést. Ez az Ő sajtáságos munkája az Atyával és a Fiúval való szentháromságos közösségében.

Luther erről írta, hogy nem tudnánk hinni, sem Jézus Krisztushoz eljutni, sem az Ő országát felfogni, hacsak nem a Szentlélek által, Aki megszentel, megvilágosít, s gyűjti az egész keresztyénséget a közös hitre. Általa látunk látomásokat és álmokat álmokat reménységeinkről éppen azokban a körülményekben, amelyek egyébként elbátortalanítanak, elcsüggesztenek, s éppen hittünket kezdenék ki. Ezekből a látomásokból és álmokból bontakozik ki és valósul meg Isten népének az egysége, amit mi az Ágostai Hitvallás szerint úgy fogalmazzunk meg, hogy szokásoknak, ceremóniáknak, formáknak, szertartásoknak, s ezekhez hasonlóknak nem kell egységnek lenniük, mert a Szentlélek által munkált egységhez elég, ha az evangéliumot tisztán hirdetik és a szentségeket az evangélium szerint helyesen szolgáltadják ki. Akik tehát a keresztyénség egységét keresik és óhajtják áthidalva felekezeti, nemzeti, s más ilyen határokat, azok keressék azt és valósítsák meg az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása vonatkozásában.

Evvel, úgy mondhatjuk, a Szentlélek is beéri, s megadja, hogy tanítványságunknak, ahol és amint vagyunk, meg legyenek a hatásai és gyümölcsei egyaránt. A látomásokból és álmokból valóság szövődik és ezzel mintha fellebbennék a fátyol egyik csücske, s megpillanthatjuk Isten országát, amint közeledik felénk mintegy visszafelé az idők beteljesedésétől.

bb

Isten Lelke, buzgón kérünk,
Légy mindenkor hű vezérünk,
Tedd templomod szívünket,
Világosítsd értelmünket.
A jót Te munkálsz bennünk,
Segélj hiveiddé lennünk,
Oktass, hogy a hitetlenek,
Gonoszok el ne szédítsenek.
Bened, csak Bened bízunk!

Vidámitsd, bíztasd lelkünket,
Te magad emeld terhünket,
Taníts buzgón imádkoznunk,
Tűrő szíved várakoznunk.
Készíts el a kimúlásra
És ama nagy számadásra,
Hogy jól végezvén pályánkat
Mennyekben elvegyük pálmánkat.
Irgalmazz, irgalmazz nekünk!

Innen - Onnan

¶ Különbféle európai szakkutatások alapján azt latolgatják, hogy Magyarország népessége még bevándorlásokellenére is, az alacsony születési számok miatt, 8,9 millióra csökken évszázadunk közepéig. Csak a születési számok jelentős növekedésével történhetné meg, hogy 2050 táján esetleg mégis elérjük a 11,3 milliós népességet. Egyébként a jelenlegi helyzetből előrevezetődik, hogy a nyudíjasok arányszáma felgyorsultan éri el a 28%-ot.

¶ Dr. Miklósházy Attila, S.J., r.k. püspök nyugalombavonulásával megszüntették a Külföldi Magyar Katolikusok Püspökségét. Ezentúl a Magyar Katolikus Püspöki Kar gondoskodik a külföldi magyar r.k. közösségekről dr. Cserháti Ferenc németországi r.k. főlelkész koordináló szolgálataán keresztül.

¶ Abból a célból, hogy csökkentsék keresztény paleszínoknak a Szentföldről való elköltözését, az Evangélikus Világszövetség — együttesen a Jordániai Evangélikus Egyházzal — mérsékeltárú lakásokat épít az Olajfák hegyén lévő birtokán. A befektetés összege meghaladja a 8 millió dollárt

¶ Eddig legalább 36 gyülekezet vált ki az amerikai Episzkopális [Anglikán] Egyházból, mert a new-hampshir(e)i egyházmege elére még 2003-ban homoszekszuális püspököt hagytak jóvá. A kivált gyülekezetek az Anglikán Világközösség ruandai, ugandai, bolíviai, braziliai tagegyházaihoz csatlakoztak, mivel ezek az anglikán egyházak félreérthetetlenül foglaltak állást a homoszekszualitás ellen.

¶ Az Egyházak Világtanácsának új elnöke dr. Altmann Walter, a Brazíliai Evangélikus-Lutheránus Egyház lelkeselnöke.

¶ A "Lutheran Church of Australia" egyház idén ünnepli létrejöttének 40. évfordulóját. Ausztráliában a XIX. század közepétől, tömeges német bevándorlások nyomán, többszörös változáson átmenve két evangélikus egyház alakult ki. Végző szervezetükkel a "United Evangelical Lutheran Church in Australia" egyház tagjává lett az Evangélikus Világszövetségnek, az "Evangelical Lutheran Church of Australia" egyház pedig inkább az amerikai "Lutheran Church Missouri Synod" egyház felé keresett kapcsolatot. 1942 táján indultak meg a tárgyalások a két ausztráliai ev. egyház közötti egyesülési céljával. Az egyesülés 1966 októberében következett be, melynek

alapkormányát — egyes megfigyelők szerint — nem ésszel, hanem szívvel írták.

¶ XVI. Benedek pápa szülőházát a felső-bajorországi Marktban múzeummá tervezik átalakítani. A pápa, akkor mint Ratzinger Joseph kétéves koráig lakott abban a házban.

¶ Az Orosz Orthodox Egyház felfüggesztett minden kapcsolatot a Svéd [Evangélikus] Egyházzal, mivel az utóbbiban egyhangú határozattal engedélyezték egynemű párok házasságként való megaldását. Az orosz egyház a svéd álláspontot a keresztény befolyás alatt kifejlődött európai értékrend aláadásának minősíti.

¶ Az [angliai] Anglikán Egyház egyetemes zsinata csak egyetlen ellenszavazattal határozta el, hogy nőeknek is megadja a püspöki szolgálat lehetőségét. Ez a határozat 2012-ben lép életbe. Azok az egyházmegegyék, melyek ezt a határozatot elutasítanák, igényelhetik férfitüspök szolgálatát.

¶ Az Evangélikus Világszövetség központi tanácsának az idei ülését 2007 márciusára halasztották, hogy a tanácsulést a svédországi Lundban tartásuk meg az EVSZ alakulása 60. évfordulójának a megünneplésére. Az Ev. Világszövetség 1947-ben Lundban alakult meg, az 1923-ban létesült Evangélikus Világkonvent utódként.

¶ Az amerikai Déli Baptistaszövetség júniusban az északkarolinai Greenville(ben tartja évi közgyulését. Ott leplezik le Billy Graham, baptista evangélizátor életnagyságúnál nagyobb, háromméteres szobrát. A közgyulés után a szobrot a Szövetség nashvill(e)i központja előtt helyezik el.

¶ A Református Világszövetség (RVSZ) és a konzervatív Református Ökumenikus Tanács (RÖT) rövidesen Református Világközösség néven egyesül. Ez a kálvini reformációt követő szervezet az RVSZ részéről 107 országból, 218 tagegyházból 75 millió lelket, s az RÖT részéről 25 országból, 39 tagegyházból 12 millió lelket foglal majd magába. MIX

IMÁDKOZZUNK!

Áldunk Téged, megváltó Urunk, hogy az élet útját kínálod nekünk. Engedd, hogy megtaláljuk a keskeny utat és azon napról napra megharcoljuk a hitnek szép harcát. Adj nekünk hűséget, engedelmességet, biztonyságtévő életet, hogy tisztán megörizzük igédet és megkapjuk kegyelmedből az örök életet. Ámen. □

Luther: Isten országáról . .

[Róma 14:17.] — A kegyességhez nem elég, hogy látszatra tegyem a jót, hanem szívem legmélyéről fakadó jókedvvel és szeretetből kell azt cselekednem. Csak így állhatok félelem nélkül, könnyed-vidám jólelkismerettel és teljes bizodalommal Isten elé, mint aki tudom, hogy hányadán állok Ővele. Ámde éppen ez az, amit semmiféle jócselekedet, vagy akár teremtmény meg nem adhat, hanem egyedül Krisztus. Őbenne való hitem tesz kedvessé Isten előtt, mert ebben veszem a Szentlelket, Aki jókedvű készséget ad minden jóra. Csak így igazulhatok meg és sehogy másként. Mert maguk a cselekedetek, minél tovább üződ, annál komorabbá tesznek.

A hit azonban, minél inkább szorgalmazod és megismered, annál jobban felvidít. Mert ahol ilyen megismerés van, ott a Szentlélek sem maradhat el. Ahová pedig a Szentlélek belép, készségessé és örvendezővé teszi a szívet, amely aztán önként dologhoz lát s tesz szívesen mindent, mi Istennek tetszik, vidám lélekkel szenvedni, amit szenvedni kell, és szívesen meg is hal. Minél tisztább és minél mélyebb ez a megismerés, annál nagyobb a boldog öröm is. Mert hiszen így telik be Isten törvénye és tevődik meg minden, mit az embernek tennie kell. Így igazulsz meg.

◆
[Róma 8:16.] — Hogy Isten gyermekei vagyunk és magunkat teljes bizonyossággal annak is tarthatjuk, az nem magunktól és nem a törvényből van — hanem a Szentlélek biztonyságtétele ez, Aki a törvény és tulajdon méltatlanságunk érzése ellenére is ilyen bizonyosakká tesz. E biztonyságtétel úgy történik, hogy szívünkben megérezzük a Szentlélek erejét, Aki az igével működik bennünk, és tapasztalatunk megegyezik az igével. Mert hiszen azt csak megérzed, hogy szorongató szükségedben az evangéliumból erőt nyersz, amellyel kétségedet és félelmedet legyőződ: Szíved szilárdan tudja hinni, hogy kegyelmes Istened van, Akitől mostmár nem menekülsz, sőt boldog hittel Hozzá folyamodva tudod segedelmet várni. Már pedig ahol *ilyen hit* van, ott a segítség *megtapasztalása* sem marad el. Ahogy Pál apostol mondja (Róma 5:4-5): "A békeesség türes próbatételt (tapasztalatot) nemz, a próbatétel pedig reménységet. A reménység pedig nem szégyenít meg." Ez az igazi belső biztonyságtétel, melyből megismered, hogy a Szentlélek működik benned. JÖK

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@sbglobal.net. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekről írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc., 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címre küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958 JÚNIUS 17-E KÖZÖTT

I. RÉSZ: BELSŐ EGYHÁZI ÉS POLITIKAI ELŐZMÉNYEK

Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából tízrészű cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hála köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.

*

Az 1956-os esztendő Ordass Lajos "utóda", Dezséry László püspök számára reménykeltően kezdődött. A Déli Evangélikus Egyházkerület puskinutcai székházában újévi fogadásra összegyülekezett munkatársai és tisztelői előtt két dologban fogalmazta meg az 1956-os év előttük fekvő legfontosabb feladatait. Az első nagy feladat az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottsága (EVT KB) Magyarországra — Galyatetőre — tervezett ülésére történő felkészülés, a második pedig a Központi Alapnak (KA) nevezett egyetemes egyházi kezdeményezés megvalósítása. Az első feladat sikeres végrehajtása az akkori egyházvezetésnek és az ő útjuknak a szervezett protestáns világ — Egyházak Világtanácsa, Evangélikus Világszövetség (EVSZ), Református Világszövetség — előtt történő végleges legitimációját jelentette volna.

A második feladat megvalósításával a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) egésze számára kívántak olyan pénzügyi alapot teremteni, amellyel egyetemes egyházi, egyházkerületi, egyházmegyei, és gyülekezeti szinteken különféle beruházásokat lehetett volna az egyházvezetés irányításával elvégezni. Érdekes módon a külföld számára megjelentetett közös protestáns újság — Hungarian Church Press — 1956. január 15-i számában Dezséry felcserélte a sorrendet, és a KA létrehozását nevezte a legfontosabb feladatnak, miközben Galyatető a második helyre szorult.

A külföld előtt történő legitimáció megteremtését célozta a másik püspöknek, Vető Lajosnak ugyanabban az időben Keletnémetországban kiadásra került munkája, amelynek címe "Vom Aufbau der Kirche in Ungarn" volt. A könyvről Pálfy Miklós, az Evangélikus Teológiai Akadémia (ETA) akkori dékánja írt értékelő

rokat. Az értékelés lényege az volt, hogy a MEE-nak gyönyörű múltja volt, amely a reformácótól a két világháború közötti időkig tartott. A két világháború között viszont megtört ez az örökség, és csak 1945-től kezdődően nyílt ismét mód arra, hogy a MEE visszanyerje régi kötelességtudatát az egyház és a haza helyes szolgálatában. Dióhéjban összefoglalva, Vető Lajos könyve és Pálfy Miklós értékelése ugyanazt sugallták: Isten teljes egészében megítélte a bűnös múltat, és helyette új lehetőségeket adott.

Dezséry László a két fenti cél megjelölése mellett további gyakorlati lépéseket tett a saját és püspöktársa, és ezzel párhuzamosan az általuk és követőik által képviselt egyházi vonal legitimációja érdekében. Ezek közül a gyakorlati lépések közül a legfontosabb az volt, hogy levelet írt az akkori igazságügyminiszternek, és elkérte tőle az Ordass-per teljes dossziéját. Erre a cselekedetre az indította, hogy nagyon jól tudta azt, hogy sem a nyugati, sem a hazai belső-egyházi körök számára nem volt meggyőző sem az Ordass-per, sem pedig Ordassnak az 1950. április 1-én a püspöki hivatalból történt eltávolítása. Az EVSZ-szel folytatott levelezések Michelfelder EVSZ főtitkár, valamint Berggrav norvég püspök komoly figyelmeztetéseit hozták a Vető Lajos – Dezséry László – Túróczy Zoltán – Szabó József – Reök Iván-féle egyházvezetés számára. Amerikában a "Christian Century"-ben publikált cikkek, amelyekben Máté Elek hazai református teológus próbálta bizonyítani azt, hogy Ordass köztörvényes bűnöző, szintén csak Ordass melletti kiállásokat eredményeztek. Ugyanez történt akkor is, amikor Diem Hermann, egykori német hitvalló lelkész próbálta ugyanezt "eladni" EVSZ és egyéb szinteken. Dezséry ezen a háttéren kérte az Ordass-dossziét, mert ezzel akarta a nyugati egyházi világ és a MEE előtt az Ordass-ügyet végleg lezárni, és a saját ügyét és vonalát mindörökké legitimálni. Az igazságügyminiszter azonban elutasította Dezséry kérését, s ezzel ebben az ügyben magára hagyta nemcsak Dezséryt, hanem az akkori egyházvezetést is.

Ami a korabeli magyar politikai helyzetet illette, itt azt lehet mondani, hogy ennek legfőbb jellemzője az a fokozódó bel-

ső nyugtalanság volt, mely éppen a galyatetői konferencia idején érte el a magyartetőpontját. A belső nyugtalanság legfőbb oka a Nagy Imre-féle, 1953-ban elkezdett reformkísérlet Rákosiék által 1955-ben történő megbuktatása és ennek következménye volt.

Három társadalmi réteg lázadt fel három különböző időpontban. Először az újságírók, az értelmiség, ezt követte a diákság, végül pedig a munkások. 1956. március 17-én megújult a Petőfi Kör. Különböző vitaesteket rendeztek, amelyeken a legégetőbb kérdéseket és tabunak számító témákat vetettek fel. Többször ember hallgatta ezeket a vitákat, és egymás mellett ültek a rendszert belülről bíráló értelmiség, a kommunisták által megkínzott és bebörtönzött baloldaliak, és a kommunizmus megmaradt, jobboldalinak nevezett áldozatai. A Szabad Nép egyre inkább az elégedetlenkedők fórumává vált.

Érdekes módon a Magyarországra látogató szovjet személyek egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben érzékelték a veszélyt. Ez elsősorban Andropov Jurij, akkori szovjet nagykövetnek volt köszönhető, aki Rákosi és hatalmának átmentésében, esetleg minimális reformok végrehajtásában gondolkodott. Moszkvában azonban, az ottani külügyminisztériumban már a Rákosi utáni korszakra készültek.

Ezen a háttéren került azután sor az Ordass Lajossal folytatott egyházi és állami tárgyalásokra. [Folytatása következik.]

Böröcz Enikő ev. lelkész (Budapest)

**EMLÉKEZZÜNK
TRIANONRA!
1920. JÚNIUS 4.
NEM
FELEJTHETÜNK!**

MC jelzésű olvasóinktól is szívesen elfogadunk alkalmi lapfenntartó adományt.

Halk sóhaj az Üllői úti székház sorsa felett

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése meggondolás tárgyává tette, hogy eladják-e az egyház országos központját és újabb, megfelelőbb épületet vegyenek vagy építsenek, semhogy a felújításra kereken két és félmillió dollárt költsenek.

*

Most, mikor megkérdőjeleződik léte, gondoljunk az Üllői úti székházra. Csendesen, elgondolkodva járjuk végig nevezetes útját, melyet honi evangélikus egyházunk történetében játszott. Osztozott jóban-rosszban egyházával, melynek országos központja volt.

Akkor — a XX. század elején — még a tanácsteremben látható tótrónai és blatniczai báró Prónay Dezső volt az egyetemes és iskolai felügyelő. Akkor gondoskodtak az ősök az evangélikus egyházhoz méltó, szép, és tágas székházról. Helye Budapest szívében, a Kálvin tér környékén volt, az Üllői úti épületen álló ház mögött, a Szentkirályi utcán szép új épület felépítésével kétszereződött meg a rendelkezésre álló hasznos tér. A ház akkori homlokzata szép volt. A Luther Otthon ismertetőjében közölt fénykép szerint szépen tagolt, egyenletes, harmonikus képet mutatott. Az 1944–45-ös ostrom, az 1956-os “második felszabadítás” aztán megfosztotta az épületet díszzeitől. Ma pusztán, laktnyaszerűen áll, nincs rajta homlokzatszobor, nincs rajta díszerkély. Talán itt lakott Maléter Pál a Luther Otthonban. A két világháború között báró Radvánszky Albert itt hozta létre egyetemes felügyelői irodáját, melyet Kuthy Dezső egyetemes főtitkár vezetett. Ez lett a mai országos iroda őse. 1945 után megszűnt a Luther Otthon, megszűnt a négy egyházkerület, és Budapestre költözött a soproni teológia. A nehéz évtizedekben ez az épület adott otthont fontos egyházi szervezeteknek. Itt működött az országos iroda, ide került a Deák térről az országos pénztár, itt működött az északi püspöki hivatal. És itt nevelkedett több lelkesnemzedék, mert ide költözött az evangélikus teológia is.

Az ötvenes-hatvanas-hetvenes évek nehéz időszaka, mind-mind egyházi történelmünk színhelyévé és néma tanújává tette ezeket a némaságukban is beszédes falakat. Ezek a falak azonban csak az értő szíveknek és füleknek szólnak, másoknak némák maradnak. Szólnak hűségéről és szenvedéséről, de szólnak bizony ármányról és behódolásról is. Szólnak arról a küzdelmes szomorú és reményteljes évszázadról, amelyben otthont adott a hazai evangélikusságnak. Kérdezzük a kápolna köveit: Mennyi izgalmas gyűlés, visszafojtott lélegzet, nagyívű prédikáció tanúja e terem? Kérdezzük meg a Podmaniczky-könyvtártermet: a kiskartali kastélyból bekerülve, milyen sok olvasni- és művelődnivágyó percet adtak az ide betérőknek? Kérdezzük a Luther-Otthon és teológiai régi internátusok helyét: A művelt és vidám ifjúság milyen szép időt töltött itt? Menjünk le gondolatban az alagsorba, ahol 1956-ban, a fegyvertűz elől lemenekült lakók, teológusok csendes áhítatot tartottak.

A hagyomány szerint 1944-ben, mikor Budapest ostromakor egy német tábornok az Üllői út 24-et nézte ki főhadiszállásul, megmondták neki, hogy a Luther végrendelet “személyében” milyen erős égi személy őrzi ezt az épületet. A zord hadfi, egy más nép fia, akkor megkönyörült a magyar evangélikusok székházának. Vajjon megkönyörülünk-e mi, mai utódok saját egyházunk egyik szimbólumának számító épületegyüttesnek?

Vajjon eladják-e az unitáriusok a Nagy Ignác utcát, a reformátusok a Ráday utcát, az izraeliták a Dohány utcát? Nem, mert történelmük értékes és elvághatatlan részének tartják. Ugyanúgy nem adják el, ahogy templomot sem adnak el és az ősköztől örökölt kelyhet meg terítőt sem. Hanem ellenkezőleg őrzik, hogy őrizzék őket az ősök szellemei a további nehézségeken keresztül. Vajjon a mai evangélikusok megbecsülik-e az ősköztől örökölt értéket, hajlékot, vagy egy könnyed mozdulattal túladsz rajta?

Vajjon melyik gyülekezetnek jutna eszébe, hogy eladja a drága Insula Lutheranákat, templomainkat, iskoláinkat, parókiáinkat? Vajjon nem mutatott-e példát a Deák tér, a Pesti Egyház, amely több évtizedes szívós munkával helyrehozta az evangélikusság drága kincsének számító műemlékegyüttest? Talán olcsóbb lett volna eladni, lebontani, betonból, tüvegéből újat építeni. De szerencsére nem tették. És nem tettek ilyet más gyülekezetek sem.

!Évszázados “erős várunk”, Üllői út, vajjon hűtlenek leszünk Hozzád? Vajjon nem adunk-e túl gyorsan, és meggondolatlanul Rajtad? Vajjon találunk-e más, ilyen kedves és jó helyet, amelyet Te adtál nekünk? Üllői úti házuk: ne haragudj ránk, mikor hűtlenek vagyunk Hozzád. Most, mikor repedéseid, sérüléseid számoljuk, és vonakodunk azokat helyrehozni, sőt idős és törődött voltodon megütöközve túladni igyekszünk rajtad — mindazt elfelejtjük, amit adtál nekünk, magyar evangélikusoknak. Otthont, menedéket — száz nehéz éven át. Üllői úti székház! Gondolunk Rád

Zenthe Miklós, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója (Budapest)

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2006. március 20-a és május 20-a között vett adományokat.

•AZ “ERŐS VÁR”-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$152: Dusek Péter (AB). **\$50:** N.N. **\$20:** Dr. Papp Gábor (OH). **\$4:** Patay Artúr (IL).

•A.M.E.K. TAGSÁGRA

2006: Károlyfalvi Elemér (Mo.), Wurtzler Béla (FL).

•ELŐFIZETÉSEKRŐL

Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Minden előfizetést és felülfizetést a beküldő értesítése szerint könyvelünk el. Többre azonban, mint három évre szóló előfizetést nem fogadunk el; az így előálló “maradékot” adománynak tekintjük. *Ha a beküldő nem jelez semmit, a beküldött pénzt legfeljebb háromévi előfizetésnek (figyelembe véve a hátralékot is) és esetleges adománynak számoljuk el.* Az adományt felsoroljuk, az előfizetés állását a címszalagon jelezzük. X

1 = 2+

Annak az előfizetőnek, aki egyik, eddig lapunkat még nem ismerő hitestvérét, családtagját, rokonát, vagy ismerősét egyéves előfizetéssel ajándékozza meg, előfizetését egy évvel meghosszabbítjuk, az ajándékelőfizetést pedig 2007 decemberéig érvényesítjük. Az ajándékelőfizetés USA címre US\$6, kanadai címre US\$8, vagy CA\$12, tengerentúlra US\$15, Beküldendő az ajándékozott neve, címe, s az “Erős vár” nevére kiállított csekk vagy pénzesutalvány P.O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038 címre. Cél: Olvasótáborunk növelése. Megköszönjük a szíves támogatást.

Nyári magyar iskola

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség idén is megrendezi hagyományos nyári iskolatáborát a fillmor(e)i regényes Sík Sándor Cserkészparkban. Az iskolatábor ideje július 8-23. A délelőtti iskolaórákat délutánra szakköri foglalkozások, kirándulások, fürdés, s egyéb vidámságok váltják fel. Érdeklődőknek szívesen nyújtanak felvilágosítást a 973-208-0450 telefonszámon, vagy levélben Külföldi Magyar Cserkészszövetség, 2850 State Route 23, Newfoundland, NJ 07435-1443 címen. X

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- A Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelőjévé Pröhle Gergely külügyminisztériumi főosztályvezetőt választották meg. Beiktatását októberre tervezik. Isten Lelke vezérelje ebben a magas egyházi beosztásában!
- Az Egyházak Világtanácsának a következő hét évre választott központi bizottsága tagjai között helyet kapott Gáncs Péter, a hazai Déli Ev. Egyházkerület püspöke is.
- Beiktatták a Budavári Evangélikus Egyházközség lelkészül dr. Fabiny Tamást, az Északi Ev. Egyházkerület új püspökét. (Az egyházi törvények előírják, hogy a püspöknek gyülekezeti lelkészként is kell szolgálnia. Az Északi Ev. Egyházkerület püspöke lelkészi szolgálatát hagyományosan a budavári gyülekezetben végzi.)
- Tapolcafőn felújított templomát, Sárváron felújított parókiáját vette ünnepélyesen használatba, Kőszegen új gyülekezeti házához és középiskolai diákotthonához ünnepség keretében alapkövet helyezett el az ev. gyülekezet.
- Meghalt Hernád Tibor ny. esperes-lelkész és Garami Lajos ny. esperes-lelkész
- További tíz könyvritkaságot adtak vissza az oroszok a Sárospatakról a II. világháború végén ellopottakból. Ezekért már nem kellett fizetni — áruk benne volt a februárban visszakapott 136 könyvért fizetett 400,000 dollárban!
- Sándon a templomépítés 200., Dunaújvárosban a 10. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.
- Azt a román kormányhoz intézett feliratot, melyben önálló magyarnyelvű, intézményesen egyetemi szintű, államilag fenntartott oktatási rendet követelnek Erdély magyarsága javára, számos egyházi, társadalmi, és politikai személyiség írta alá, köztük Adorjáni Dezső Zoltán kolozsvári ev. püspök is.
- Nagyváradon ökumenikus imaest keretében vetették fel a magyarnyelvű egyetem szükségét... Mátyás Attila ev. lelkész az evangélikus egyháznak az oktatásban vállalt szerepét domborította ki. Elmondta, természetes igény az önálló magyar egyetem, mert minden nép csak saját anyanyelvén lehet képzett, más nyelven nem. Kitért azokra, akik felemás módon vagy egyáltalán nem állnak oda a magyar egyetem ügye mellé. Ők azok, akiknek csak az a fontos, hogy hasznuk legyen valamiből, a társadalom ügye nem érdekli őket. Figyelmeztetett arra, hogy könnyebb létrehozni egy tanintézetet, mint fenntartani azt, ezért is nélkülözhetetlen az állami szerep- és felelősségvállalás.
- Az Európai Protestáns Magyar Szabade-

gyetem Délvidéki Köre május elején Szabadkán alakult meg, s az EPMSZ Felvidéki Körét pedig május vége felé Rimaszombatban hívták életre.

¶ Hegyeshalomban a németajkú lakosok zömének a potsdami konferencia határozata szerinti kitelepítése 60. évfordulójára emlékművet állítottak. Az evangélikus templomban tartott ökumenikus áhítaton Butsy Lajos mosoni r.k. plébános és Kiss Miklós mosonmagyaróvári ev. esperes szolgált együtt.

¶ Ötvenöt évvel ezelőtt létesítették az Állami Egyházügyi Hivatalt. A hivatal — amely lényegében a legapróbb eseményekre is figyelve adminisztrálta az egyházi ügyeket, névlegessé téve ezzel a felekezetek önállóságát — 1951-től 1989-ig működött, rövid megszakítással. 1956 decemberében megszüntették, de 1959 júniusától újra aktiválták. Az ÁEH iratait, csak a titkosakat nem, a Magyar Országos Levéltárban lehet megtekinteni.

¶ Tótkomlóson a városalapításának a 260. évfordulójáról, tekintettel a tót evangélikus alapítókra, kétnyelvű Istentiszteleten és aztán városi ünnepségen emlékeztek meg.

¶ Az 1951 és 1953 közötti budapesti kitelepítések során kerek 15,000 személyt szállítottak az ország keleti részébe, ahol sanyarú körülmények között kellett megélhetésükről gondoskodni. A kitelepítettek csak 1953-ban térhettek vissza Budapestre, bár nem mindenki. Csak 1992-ben kaptak valamelyes kárpótlást elkobzott lakásukért, ellopott ingóságaiért.

• A Győr–Soponi Ev. Egyházmegye kettéválasztásával, illetve új Soproni Ev. Egyházmegye és új Győr–Mosoni Ev. Egyházmegye szervezésével 17-re nőtt az egyházmegyék száma. Az idején esperesválasztások során 9 egyházmegyében újválasztották az esperest, 6 egyházmegyében új esperest választottak (köztük Kiss Miklós mosonmagyaróvári lelkészt, lapunk több éven át volt cikkíróját, az új Győr–Mosoni Ev. Egyházmegye élére). Lapzártakor két egyházmegyében a választásnak még nem volt eredménye.

• **Helyreigazítás.** Kilenc esztendővel ezelőtt, 1997. február 22-én döntött a Magyarországi Evangélikus Egyház akkori zsinata arról, hogy Magyarországon — a déli és az északi egyházkerület mellett — újjászerveződhet a harmadik egyházkerület. Ezzel a történelmi lépéssel elkezdődtek azok a tárgyalások, amelyek eredményeképpen 2000-ben megalakulhatott a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület. Ennek emlékére az ötödik évfordulón, 2002. február 23-án egyházkerületi napot szervezett

a kerület elnöksége, amit az akkori elképzeléseknek megfelelően minden évben a zsinati döntés évfordulójához legközelebbi szombaton tartanak. Így ebben az esztendőben immár az ötödik ilyen találkozóra kerülhetett sor 2006. február 25-én. (Meynes Gyula ev. lelkész, püspöki titkár közlése a februári számunkban az egyházkerületről megjelentetett rövid hír egyik, hibás adatára vonatkozóan.)

Ev. Élet & al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

— folytatva a 8. oldalról —

Antal András és Ft. Siklódi Sándor, és szép számmal híveik, az Első Magyar Evangélikus Egyház lelkésze és felügyelője, Nt. Juhász Ferenc és Mihály Ernő; az Istentiszteleten még Nt. Bernhardt Béla AMEK-főesperes és Nt. Botánszky Igor hetednapos adventista lelkész is. Köszönjük mindenkinek az ittlétét. Isten szeretetének megtapasztalását kérjük gyülekezetünk és minden Testvérünk életére. ■ Kérem imádságban hozzájuk Bertók Nóra testvérünket, aki súlyos betegséggel küzd, de hisszük, hogy a feltámadott Jézus mellette van! ■ Június 24-én este fél 7-kor irodalmi zenés estet tartunk, ahol vers és ének formájában arról szeretnénk bizonyosságot tenni, hogy mit jelent számunkra a barátság, a közösség megtartó ereje. Trianoni megemlékezés is lesz. Finom, ízletes vacsorát is készítenek mindazok számára, akik elfogadják meghívásunkat, szeretetvacsora lesz, belépő nincs. ■ Isten áldása legyen Testvéreink életén. ■ Erős vár a mi Istenünk! Tamásy Éva.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. **Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300.** Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 12-kor.

Ft. D. Szebik Imre püspök úr a május 12-14 közötti három napot töltötte Kanadában feleségével együtt. Torontói látogatásának fő célkitűzése az evangélikusok felkutatása és megszólítása volt. A vasárnap délutáni alkalmat széles körben meghirdettük, helyi újságokban, magyar templomokban, magyar iskolában. Szombaton találkozott a helyi Szent Erzsébet Római Katolikus Egyház vezetőjével, Ft. Cabafi Csabával SJ és az Első Magyar Református Egyház vezetőjével, Nt. Vass Zoltánnal is. Városnézés keretében ellátogatott a Ontario tóparton található 1956-os emlékműhöz. Vasárnap délelőtt részt vett a református Istentiszteleten, ahol köszöntötte a gyülekezetet és felhasználta itt is a lehetőséget, hogy beszéljen az énekés vasárnapja mellett hitünk lényegéről. A délutáni evangélikus Istentiszteletre huszonötven jöttek el, majdnem mindenki ottmaradt az ezt követő beszélgetésre is. A megjelentek egybehangzó véleménye szerint a püspök úr látogatása nemcsak nagy élmény volt, de lelki feltöltődésre is lehetőséget adott. Bárcsak több helyre is eljutott volna az üzenete. ■ Továbbra is hívjuk és várjuk Testvéreinket Istentiszteleteinkre, június 11-én vasárnap úrvacsoraszta is lesz. ■ Isten kegyelme és szeretete legyen Mindanyiunkkal. Tamásyék. ■

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

A gyülekezet fennállásának 100. évfordulóját október 1-én tervezi megünnepelni. Kísérik figyelemmel további híradásainkat.

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekistentisztelettel is. Úrvasoraszta a hó első vasárnapján és ünnepeken.

Örömmel és szeretettel számolok be Testvéreimnek, hogy május 21-én hálaadó Istentiszteletet tartottunk gyülekezetünk 70. évfordulóján. Istennek megköszöntük ezt a 70 esztendőt, hogy szeretetével megtartott bennünket. Hálásan emlékezünk lelkészekre, gondnokokra, felügyelőkre, presbiterekre, gyülekezeti tagokra, barátokra. A Lélek adott őseinknek hitet, hogy amikor az óhazát elhagyták, és itt új életet kezdték, akkor rögtön templomot, gyülekezetet alapítottak. Hiszen nagy szükségük volt arra, hogy itt a számukra akkor még idegen világban a saját anyanyelvükön hallják az Isten igéjét. Ma is ez tart meg bennünket, az Isten szeretetének megtapasztalása, magyarul szól hozzánk az Úr. Köszönjük az Öltáregyletnek, Női Körnek, Férfikörnek, minden testvérünknek áldozatos munkáját, imádságban hordozzuk egymást, hogy még élhessen ez a kis magyar gyülekezet. Nagy volt az öröm a szívünkben, hiszen Ft. D. Szevik Imre püspök úr ellátogatott hozzánk kedves feleségével, Máriával együtt, hogy velünk együtt ünnepeljenek. Ezúton is köszönjük nekik a szolgálataikat, családlátogatásaikat, örülünk, hogy az otthoni egyházzal is tarthatjuk a lelki kapcsolatot. Istentiszteleten angol nyelven hirdette az Isten igéjét Hoshek Judy diakonissza, egyházkerületi püspökhelyettes. Köszönjük szolgálatát. Kis Magyar Kórusunk arról tett bizonyosságot, hogy mennyire fontos számunkra az is, hogy magyarul énekelhessünk, Istent dicsőítsük. Magyar iskoláink, a Vasárnapi iskola gyermekei egy-egy igével, énekkel szolgáltak közöttünk. Az Istentiszteletet ebéd követte, kedves férjcskácsaink kiváló ebédet főztek 150 ember számára. Köszönjük szépen Mezősi Lajosnak és családjának, Nagy Imre házgondnoknak és családjának, és Nagy Sándornak. Az ebéd közben Kis Magyar Kórusunk tette meghitté az együttléteket, amikor imádságban arra kértük az Uristent, hogy Magyarországon legyen béke, "a templomokban harangszó esküvőt kíséren, s az ember Isten segítségét egy életre kérje, szomszéd a szomszédját ismét barátunk nézze, testvér a testvérnek ne legyen ellensége". Külön öröm volt számunkra, hogy együtt volt velünk mindkét magyar katolikus egyházközség lelképásztora, Ft.

folytatás a 7. oldalon

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2006 JÚLIUS

1. Jeremiás 31:8-14 – Efezus 6:5-9

PÜNKÖSD UTÁNI 4. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 19:10

2. 2Korinthus 8:17-17 – Márk 5:21-43

3. Lukács 5:27-32 – Efezus 6:10-17

4. 2Mózes 32:30-33:1 – Efezus 6:18-24

5. János 5:1-16 – Ruth 1:1-11

6. Máté 18:15-20 – Ruth 2:1-23

7. Máté 27:3-10 – Ruth 3:1-18

8. Róma 8:1-6 – Ruth 4:1-22

PÜNKÖSD UTÁNI 5. VASÁRNAP

Heti ige: Galata 6:2

9. 2Korinthus 12:2-10 – Márk 61-13

10. Lukács 5:17-26 – János 4:1-14

11. Nehémiás 9:1-3,29-36 – János 4:15-26

12. Márk 11:20-26 – János 4:27-38

13. 1Korinthus 12:19-26 – János 4:39-42

14. Lukács 23:17-26 – János 4:43-54

15. 2Korinthus 13:10-13 – János 5:1-9a

PÜNKÖSD UTÁNI 6. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:8

16. Efezus 1:3-14 – Márk 6:14-29

17. Lukács 6:12-19 – János 5:9b-18

18. 121. Zsoltár – János 5:19-30

19. Ezékiel 2:3-10 – János 5:31-40

20. Ap.Csel. 15:4-12 – János 5:41-47

21. Lukács 22:31-34 – János 6:1-15

22. Filippi 3:12-16 – János 6:16-21

PÜNKÖSD UTÁNI 7. VASÁRNAP

Heti ige. Ézsaiás 43:1

23. Efez. 2:11-22 – Márk 6:30-34,53-56

24. 2Mózes 14:15-22 – János 6:22-40

25. Jakab apostol emléknapija

1Korinthus 4:9-15 – Márk 10:35-45

26. Ap.Csel. 16:23-34 – János 6:41-59

27. Máté 18:1-6 – János 6:60-65

28. János 19:31-37 – János 6:66-71

29. Jelenések 3:1-6 – János 7:1-13

PÜNKÖSD UTÁNI 8. VASÁRNAP

Heti ige. Efezus 2:19

30. Efezus 3:14-21 – János 6:1-21

31. 2Korinthus 30:13-22 – János 7:14-24

2006 AUGUSZTUS

1. Máté 22:1-14 – János 7.25-30

2. Zakariás 8:9-17 – János 7:31-39

3. 1Korinthus 10:16-17 – János 7.40-52

4. Lukács 22:14-20 – János 753-8:11

5. Jelenések 19:4-9 – János 8:12-20

PÜNKÖSD UTÁNI 9. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 5:8-9

6. Efezus 4:1-16 – János 6:24-35

7. Jakab 2:14-26 – János 8:21-30

8. 2Korinthus 6:11-18 – János 8:31-36

9. Jakab 3:13-18 – János 8:37-43

10. Lukács 11.33-36 – János 8:46-59

11. János 18:19-24 – János 9:1-12

12. Filippi 2:12-18 – János 9:1-23

PÜNKÖSD UTÁNI 10. VASÁRNAP

Heti ige. Lukács 12:48

13. Efezus 4:24-5:2 – János 6:35,41-51

14. 1Királyok 3:16-28 – János 9:24-34

15. Ezékiel 3:16-21 – János 9:35-41

16. Máté 19:4-15 – János 10:1-10

17. Efezus 5:15-20 – János 10:11-21

18. 84. Zsoltár – János 10:22-30

19. Lukács 12:42-48 – János 10:31-42

PÜNKÖSD UTÁNI 11. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 33:12

20. Efezus 5:15-20 – János 6:51-58

21. Róma 11:1-12 – 1Korinthus 10:1-1

22. Lukács 21:5-6,20-24 – 1Korinthus 11:1-9

23. János 4:19-26 – 1Korinthus 13:1-14

24. Bertalan apostol emléknapija

1Korinthus 12:27-31a – János 1:43-51

25. Lukács 23:27-31 – 1Korinthus 14:1-17

26. Zakariás 12:1-10 – 1Korinthus 15:1-16,25-29

PÜNKÖSD UTÁNI 12. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:5

27. Efezus 6:10-20 – János 6:56-69

28. 34. Zsoltár – 1Korinthus 16:1-43

29. 1Mózes 19:15-26 – 1Korinthus 17:1-14

30. Márk 7:24-30 – 1Korinthus 17:15-27

31. 1Péter 5:1-5 – 1Korinthus 18:1-17. L&RCL

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2006. JÚLIUS 15-ÉN

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS
POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

0003 CC
MRS GABOR BRACHNA
4211 VIRGINIA DR
FAIRVIEW PARK OH 44126-1755

